

El Messies de Händel

Cor de Cambra de Granollers
Església de Sant Esteve



Teatre
Auditori de
Granollers



diumenge
—17.30 h
24/01

cor de
cambra

Activitat 360º

Conferència prèvia
a càrrec de Xavier Chavarria,
musicòleg
Dijous 07.01 – 10.30 h
Sala Petita Teatre Auditori
de Granollers

Programa

GEORG FRIEDRICH HÄNDEL (1685-1759)
El Messies

Obertura

Primera part

- Ev'ry valley shall be exalted
- And the glory of the Lord
- O thou that tellest good tidings to Zion
- 4/11. The people that walked in darkness
- For unto us a Child is born
- Glory to God
- Rejoice greatly, o daughter of Zion
- He shall feed his flock like a shepherd
- His yoke is easy, and his burthen is light

Segona part

- Behold the Lamb of God
- He was despised
- Surely he hath borne our griefs
- But thou didn't not leave his soul in hell
- Thou are gone up on high
- How beautiful are the feet
- Why do the nations so furiously rage together
- Thou shalt break them
- Hallelujah

Tercera part

- I know that my redeemer liveth
- Since by man came death
- The trumpet shall sound
- O death, where is thy sting?
- But thanks be to God
- Worthy is the Lamb that was slain
- Amen

Fitxa artística:

Irene Mas, soprano
Anna Tobella, mezzosoprano
Jordi Casanova, tenor
Elías Benito, baríton
Cor de Cambra de Granollers
Vicenç Prunés, orgue
Ignasi Prunés, orgue
Josep Vila Jover, direcció

Durada: 70 minuts

Temporada 2020-2021

@TAGranollers
 @teatreauditori
 @teatreauditoridegranollers

El Messies: una obra mestra redemptora

Georg Friedrich Händel va compondre *El Messies* l'any 1741, quan tenia 56 anys, en un moment vital delicat i d'incertesa. En tres dècades havia escrit 36 òperes italianes per a l'escena anglesa, moltes de les quals exitoses, i cap altre compositor li feia ombra; però els constants enfrontaments amb la noblesa anglesa, que era la gran consumidora de música a l'època, li van passar factura en forma de boicots i escàndols diversos. La fredor del públic anglès envers les seves obres dramàtiques era creixent, i l'any 1741, després d'uns quants fracassos, Händel va plantejar-se seriosament abandonar Anglaterra, aquell país que tan bé l'havia acollit (recordem que era d'origen alemany) fins al punt de nomenar-lo compositor reial i concedir-li la nacionalitat anglesa.

Va ser aleshores quan el virrei d'Irlanda William Cavendish li va fer una proposta que el va engrescar: li va encarregar un oratori que havia d'estrenar-se l'hivern del 1742 a Dublín, els beneficis del qual anirien destinats a obres de beneficència. Aquest oratori va ser *El Messies* que, tot i les seves dimensions, el desplegament instrumental i la varietat d'efectius vocals, va ser compost en un temps rècord, tan sols tres setmanes: Händel va començar a esbossar-lo el 22 d'agost de 1741 i el va acabar, amb orquestració inclosa, el 14 de setembre, tal i com figura a les anotacions del manuscrit.

Händel va arribar a Dublín la tardor de 1741, s'hi va passar set mesos i hi va fer sis concerts, en l'últim dels quals hi havia de sonar *El Messies*. Es va fer un assaig general obert al públic el dia 9 d'abril, a la mateixa sala on s'havia d'estrenar, el New Music Hall de Dublín, que Händel considerava "una sala encantadora on la música sona deliciosament bé". Per al dia de l'estrena es va demanar a les dames que assistissin sense circols de faldilles, i als homes sense espasa, per tal que no ocupessin tant espai (la sala tenia bancs i no pas cadires) i permetessin l'entrada a més quantitat de públic; així es va aconseguir que assistissin set-centes persones en una sala que acostumava a contenir-ne sis-centes. L'estrena d'*El Messies* va tenir lloc el dia 13 d'abril de 1742 a les dotze del migdia, i va ser un èxit enorme. La recaptació va passar de les quatre-centes lliures (una fortuna, a l'època), que van ser distribuïdes entre tres institucions benèfiques. Els diaris de l'època es van fer ressò de l'èxit i de l'estima que el públic dublinès sentia pel músic saxó.

El Messies va sonar per primera vegada a Anglaterra el mes de març de 1743, al Covent Garden de Londres, i va tenir una acollida freda i distant; però a poc a poc l'obra es va anar consolidant i va acabar sent acceptada pels londinencs, especialment quan, a partir del 1750, es va començar a interpretar regularment al Foundling Hospital, un hospici per a nens orfes que rebia els guanys íntegres de la recaptació.

Des de la seva estrena a Dublín fins a la mort del compositor, *El Messies* va ser interpretat seixanta-vuit vegades, més que cap altre dels seus oratoris. Ell mateix el va dirigir en trenta-sis ocasions, i aquesta va ser l'última obra que va sentir en concert, el 6 d'abril de 1759, només vuit dies abans de morir. *El Messies* va tenir tant èxit que Händel no va tornar a escriure mai més òpera, i es va dedicar en cos i ànima durant els deu anys següents a compondre oratoris.

A diferència dels seus altres oratoris, que acostumen a basar-se en la vida d'un personatge de l'Antic Testament, *El Messies* no presenta acció, ni relat, ni sentit teatral: és una obra purament contemplativa, que convida a la reflexió. Va ser el llibretista Charles Jennens qui va plantejar l'estructura de l'obra en tres parts, la primera sobre la Nativitat, la segona sobre la Passió i la tercera referida a la Resurrecció. *El Messies* ens parla de Crist, des de la profecia de l'Antic Testament que anuncia la vinguda d'un salvador, fins al dia del judici final, passant per tota la seva vida terrenal, des del naixement, el patiment, el calvari i passió, la mort i la resurrecció. No es tracta d'una història sagrada, sinó d'una reflexió sobre el misteri de la Redempció. Händel va concebre *El Messies* com una obra per a la Pasqua de Resurrecció i no pas per al temps de Nadal; de fet, totes les interpretacions d'aquesta obra en vida de Händel van tenir lloc durant els mesos de març o abril, en època de Pasqua, i el cèlebre "Allelujah", situat al final de la segona part, fa referència directa al moment de la Resurrecció. Per tant no es pot considerar *El Messies* com una obra nadalenca, tot i l'hàbit d'interpretar-la exclusivament en aquesta època de l'any.

En les dues hores llargues de música es combinen en perfecta simbiosi recitatiu, àries bellíssimes i cors esplèndids, en una progressió dramàtica que va creixent en intensitat i emoció. I curiosament no existeix una versió tancada i definitiva de l'obra: Händel va modificar-la constantment, i l'adaptava segons els recursos i els músics que tenia, de manera que a cada interpretació variava el guió i la quantitat d'àries i cors. Això justifica plenament la versió que sentirem avui, reduïda per causa de les restriccions sanitàries derivades de la pandèmia que estem patint, i amb un acompanyament especial per a dos orgues que s'estrena avui i que han elaborat els mateixos organistes que la tocaran, Vicenç Prunés i Ignasi Prunés.

Xavier Chavarria, musicòleg

Organització i promoció:

Amb el suport de: